

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (revizuirea cadrului normativ conex serviciilor de stare civilă)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (revizuirea cadrului normativ conex serviciilor de stare civilă) a fost elaborat de către Ministerul Justiției, cu suportul Agenției Servicii Publice.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat în temeiul art. X alin. (3) din <i>Legea nr. 222/2025 pentru modificarea unor acte normative</i> , conform căruia Guvernul are obligația ca, în termen de 4 luni, să aducă în concordanță actele normative necesare pentru implementarea noilor prevederi ale <i>Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă</i> .
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Prin <i>Legea nr. 222/2025</i> au fost operate modificări în <i>Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă</i> ce au avut drept finalitate modernizarea și digitalizarea serviciilor publice. Noile reglementări stabilesc trecerea la un model electronic de prestare a serviciilor de stare civilă, în conformitate cu exercițiul de reinginerie a serviciilor publice și cu angajamentele asumate de Republica Moldova privind transformarea digitală a administrației publice. Astfel, actele normative vizate de prezentul proiect sunt conforme cu prevederile anterioare ale <i>Legii nr. 100/2001</i>. Marea parte a acestora (cu excepția <i>Hotărârii Guvernului nr. 956/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Acte de stare civilă”</i>) au fost elaborate într-un context în care procesele de înregistrare și evidență a faptelor și evenimentelor de stare civilă se realizau exclusiv pe suport de hârtie, iar instrumentele electronice de lucru nu erau dezvoltate suficient sau utilizate pe scară largă. În context, este necesară alinierea ajustarea prevederilor mai multor hotărâri ale Guvernului la noile prevederi legislative.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul hotărârii Guvernului are drept obiectiv ajustarea cadrului normativ conex <i>Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă</i> , în vederea implementării

noii terminologii și a ajustării procedurilor aferente serviciilor publice din domeniu.

Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1072/1998 cu referire la Regulamentul cu privire la cimitire, propune eliminarea obligației de prezentare a documentelor de stare civilă (certificat sau adeverință de deces) în scopul înhumării persoanei decedate. În consecință, termenul „adeverință de deces” și contextul utilizării acestuia au fost excluse.

Această modificare se bazează pe transformarea procesului de înregistrare a deceselor într-un serviciu din oficiu, realizat automatizat, prin intermediul Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, care preia datele din Sistemul informațional „Constatarea medicală a nașterii și decesului (eCMND)”. Astfel, în conformitate cu *Legea 100/2001*, rudele persoanei decedate nu mai sunt obligate să declare decesul la autoritățile publice pentru obținerea unui certificat de deces drept confirmare a înregistrării decesului. Dovada înregistrării constatării medicale a decesului în SI eCMND constituie Avizierul privind decesul sau un alt document medical din care rezultă înregistrarea constatării medicale a decesului și nu se mai impune prezentarea unui certificat de deces (sau a unui extras de pe actul de deces).

În contextul modificărilor menționate supra, evidențiem elemente noi precum: digitalizarea completă a procesului de înregistrare a decesului, eliminarea interacțiunii fizice cu autoritățile pentru obținerea certificatului de deces și integrarea proceselor de evidență medicală și de stare civilă în cadrul e-guvernării.

Cu referire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 163/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind aplicarea apostilei și a Hotărârii Guvernului nr. 421/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de supralegalizare a documentelor, se propune ca documentele de stare civilă ce pot fi apostilate sau supralegalizate să fie doar cele emise după data de 08.02.2008.

Modificarea propusă este determinată de două aspecte de importanță majoră:

1) faptul emiterii până în perioada de până la data de 08.02.2008 a certificatelor și duplicatelor certificatelor de stare civilă cu înscrierea manuală a datelor, motiv care generează riscuri de intervenție nejustificată ulterior emiterii acestora asupra datelor, prin completarea unor elemente de legătură sau diacriticelor, distorsionând astfel forma înscrisă inițial în documentul oficial, făcându-l neautentic.

2) faptul emiterii, la acea etapă, documentelor de stare civilă și actelor de identitate cu înscrierea numelor proprii în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 523/1996 cu privire la reglementarea scrierii numelor de persoane în actele de identitate* (a fost abrogată la 14.03.2003), care nu stabilea reguli clare și detaliate de

transliterare și nici de ortografiere a numelor/prenumelor. Mai mult, prin înscrierea în actele de stare civilă ale unei persoane a formei numelui prin preluarea acesteia din actul de identitate, contrar formei acestuia din actele de stare civilă anterioare, fără a fi documentată modificarea formei numelui, a generat în lanț înscrieri divergente a numelor în actele oficiale ale persoanelor. De asemenea, transliterarea greșită și ortografierea incorectă a numelor atestată în perioada de referință, face imposibilă confirmarea faptului emiterii documentelor de stare civilă în forma prezentată spre verificare de către Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească (fosta Agenție Resurse Informaționale Juridice) sau de către autoritățile străine.

Subliniem că analiza autenticității documentelor de stare civilă prezentate devine extrem de dificilă, mai ales că nu poate fi determinată persoana responsabilă de efectuarea înscrierilor finale într-un document de stare civilă, emis până în anul 2008, în special prin completarea datelor de mână, în anumite cazuri fiind necesară efectuarea expertizelor grafologice.

Data propusă, de 08.02.2008, este una convențională, care poate constitui un punct de reper, întrucât:

- ✓ este data care marchează crearea Serviciului Stare Civilă, ca instituție publică cu statut de persoană juridică, subordonată inițial Ministerului Dezvoltării Informaționale, ulterior Ministerului Justiției, împuternicită prin lege să implementeze politici în domeniul înregistrării actelor de stare civilă (prin *Hotărârea Guvernului nr. 82/2008 cu privire la Serviciul Stare Civilă*);

- ✓ de la această dată au fost instituite mai multe măsuri tehnice de evidență și control, precum și de implementare a resurselor informaționale în procesul de emiterie a documentelor de stare civilă;

- ✓ începând cu această dată se atestă, de asemenea, și un proces mai avansat de utilizare a tehnicii de calcul în procesul de activitate al autorităților administrației publice locale, fiind exclusă practica completării de mână a formularelor documentelor de stare civilă.

În context, menționăm că Republica Moldova a aderat la *Convenția de la Haga din 05.10.1961 cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine (Apostille)* în luna martie 2007. Prin urmare, substituirea datei de referință „24.02.1998” cu „08.02.2008” contribuie la creșterea siguranței juridice a documentelor, reducerea cazurilor problematice privind refuzurile de recunoaștere a documentelor de stare civilă în străinătate și optimizarea procedurilor de apostilare și supralegalizare, prin orientarea acestora spre documentele de stare civilă emise în format verificabil electronic, ușor accesibil pentru verificare.

De asemenea, **prin proiect se propune modificarea *Hotărârii Guvernului nr. 314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice***. Intervenția propusă

pentru pct. 7 subpct. 5) din Statutul Instituției publice „Agenția Servicii Publice” este necesară în sensul actualizării terminologiei cu referire la activitatea agenției în domeniul stării civile.

Drept urmare, terminologia utilizată va fi adusă în concordanță cu noua terminologie utilizată în *Legea nr. 100/2001* (în redacția *Legii nr. 222/2025*), în conținutul căreia au fost clar delimitate noțiunile de „acte de stare civilă” și „document de stare civilă”. Totodată, în Statut va fi indicată expres nu doar competența de înregistrare a faptelor și evenimentelor de stare civilă (actualmente – a actelor de stare civilă), ci și cea de eliberare a documentelor de stare civilă.

La fel, se propune modificarea *Hotărârii Guvernului nr. 956/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Acte de stare civilă”*, pentru a asigura coerența și uniformitatea terminologică a acestei hotărâri a Guvernului cu modificările de ordin terminologic, efectuate în *Legea nr. 100/2001* (în redacția *Legii nr. 222/2025*), menționate supra.

Astfel, evidențiem următoarele intervenții:

- ✓ substituirea cuvintelor „evenimente și acte de stare civilă” cu cuvintele „fapte și evenimente de stare civilă”;
- ✓ substituirea termenului „transcrierea” utilizat anterior în raport cu faptele și evenimentele de stare civilă produse în alte state, cu termenul „înscrierea”, în vederea uniformizării cu terminologia actuală, utilizată în procedurile de înregistrare de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă.

Prin urmare, intervențiile propuse vor contribui la implementarea coerentă a modificărilor de ordin terminologic, care au fost operate de legiuitor în *Legea nr. 100/2001*, fără a interveni în aspecte ce țin de structura organizațională, documentele, spațiul informațional sau de spațiul tehnologic al Sistemului informațional „Acte de Stare Civilă”.

Propunerea de abrogare a *Hotărârii Guvernului nr. 258/2009 cu privire la simplificarea procedurii de înregistrare a copiilor nou-născuți*, de asemenea, derivă din modificările recent efectuate în *Legea nr. 100/2001*. Hotărârea respectivă a fost adoptată pentru a facilita accesul părinților la organele de stare civilă, în contextul în care art. 21 alin. (2) din *Legea 100/2001* (în redacția anterioară) prevedea expres că „înregistrarea nașterii se face la organul de stare civilă în a cărui rază teritorială s-a produs nașterea sau își au domiciliul părinții copilului.”. Subliniem că odată cu intrarea în vigoare a prevederilor *Legii nr. 222/2025*, s-a renunțat la principiul teritorialității în prestarea serviciilor de stare civilă, permițând înregistrarea acestui eveniment de stare civilă la oricare din autoritățile abilitată cu înregistrarea nașterilor (oficiile Agenției Servicii Publice, autoritățile publice locale).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat , întrucât acesta are un caracter tehnic..
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil. Subiecții raporturilor juridice vizați prin proiect sunt persoane fizice în calitate de beneficiari ai serviciilor de stare civilă și autoritățile abilitate să presteze servicii de stare civilă, conform Legii nr. 100/2001. Serviciile de stare civilă nu se încadrează în categoria serviciilor G2B (mediului de afaceri).
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i> , pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md , la compartimentul <i>Transparența decizională</i> , a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate

fi accesat la linkul: <https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-cadrului-normativ-conex-legii-nr-2222025>.

Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

Rubrica urmează a fi completată după efectuarea și recepționarea expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încadrează organic în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera ca o consecință necesitatea amendării altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Reieșind din faptul că prezentul proiect este conex modificărilor promovate prin intermediul *Legii nr. 222/2025*, care va intra în vigoare la data de 1 noiembrie 2025, este necesar ca prezentul proiect să intre în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Astfel se va contribui la o implementare coerentă a noilor prevederi din *Legea nr. 100/2001* și se vor evita interpretările eronate ale prevederilor actelor normative vizate.

Secretar de stat

COPEȚCHI Stanislav